

Velja v Ljubljani in
po pošti:

celo leto . . . K 350—
pol leta . . . 180—
četrt leta . . . 90—
za mesec . . . 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 450—
pol leta . . . 240—
četrt leta . . . 120—
za mesec . . . 40—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
triletno . . . 2 dolara

Ljubljana knjižnica

Ljubljana, 10. III. 1921
I. tiskovna 155 mm
širok prosti za enkratno
za večkratno uporabo.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciskanska ulica št. 6/1.
Telefon št. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1'60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo —
Rokopisi se ne vračajo.

Obsedno stanje v zasedeni Nemčiji. Militarizacija obratov. Prepoved štrajkov. Cenzura.

Berlin, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Tekom včerajšnjega dne so zasedle angleške, francoske in belgijske čete mesta Düsseldorf, Duisburg, Ruhrort in Mainz. Zasedba se je izvršila povsod mirno. Le v Mainzu je prišlo do manjših spopadov z domačini, ki so glasno obsojali postopanje zaveznikov. Mesto so zasedli najprej Belgijci, za njimi šele so prišli Francozi in Angleži. Pri vseh oddelkih, tudi francoskih prevladujejo domače čete; kolonialne so zastopane le z manjšimi skupinami. Pri zasedbi je povsod sodelovalo tudi rečno brodovje na Reni.

Vrhovno vodstvo ima v rokah zavezniški vojni svet, ki se bo takoj po povratku maršala Focha iz Londona sestal v Parizu. Neposredno komando nad okupacijskimi četami pa izvršuje francoski general Degoutte, ki se je nastanil s svojim štabom v Düsseldorfu. Moč okupacijskih čet cenijo na 20.000 mož. Nad vsem zasedenim ozemljem je proglašeno obsedno stanje. Zbiranje na ulicah in v vseh lokalnih, javnih in privatnih, je prepovedano.

Železniški promet z nezasedeno Nemčijo je ukinjen. Kolodvore, pošta in poslopja in važnejše urade so zasedle zavezniške čete. Pod vojaško poveljstvo so postavljeni vsi večji tovarniški obrati. General Degoutte je izjavil, da bo z brezobzirno ostrožjo zatrl vsak poskus štrajka ali sabotaže.

LDU, Berlin, 9. marca. Listi poročajo iz Düsseldorfa: General Degoutte je izdal odredbo, s katero se proglašajo obsedno stanje nad Düsseldorfom in zasedenim ozemljem. Vse stavke so prepovedane. Uradniki imajo vršiti nadalje svoje posle pod kontrolo zasedbenih oblasti. Z izjemo mednarodnih D-vlakov in delavskih vlakov je ves promet v zasedeno ozemlje in venkaj ustavljen. Vsak potnik se mora izkazati s posebnimi dokumenti. Poštni, brzojavni in telefonski promet je dovoljen le pod kontrolo. Število policijskih uradnikov so določile zasedbene oblasti. Število francoskih zasedbenih čet v Düsseldorfu znaša od 3000—4000 mož.

Možnost novih pogajanj z Nemčijo. Posvetovanja v Londonu, Parizu in Berlinu.

Berlin, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Zunanji minister dr. Simons se je z ostalimi člani nemške delegacije vrnil danes v Berlin. Takoj po njegovem prihodu se je sestalo državno ministrstvo k seji, na kateri je poročal Simons o londonski krizi. Seja je trajala pozno v noč.

London, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Medzavezniški vrhovni svet je bil sklican za danes popoldne. Govoril se, da so razpravljali o vojaških in gospodarskih sankcijah. Vojaške sankcije so baje dale povod za daljšo debato. Govoril je tudi Lloyd George.

Berlin, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Iz Rotterdama javljajo o raz-

položenju v Londonu po prelomu konferenice: V Londonu ni posebnega zadovoljstva z izidom konferenice. Zlasti v trgovskih in borznih krogih so zelo razočarani. Govorijo se, da se je že ukinila vsa trgovina z Nemčijo in da so bila naročila preklicana. V angleških političnih krogih niso popolnoma nič gotovi zmage in se vprašujejo, kdo bo v tem boju zmagal. Splošno se meni, da novi položaj ne more dolgo trajati in da se bodo pričela nova pogajanja. Tudi poročevalec lista »Nieuwe Rotterdamsche Courant« meni, da zveza med Londonom in Berlinom ni docela prekinjena.

Trocki diktator Rusije.

Boji za Kronstadt in Petrograd. Odredbe boljševiške vlade.

LDU, London, 9. marca. Iz Helsinkfors javljajo, da je bil spričo resnega položaja Trockij imenovan za diktatorja z neomejeno močjo in da se je podal v Petrograd. Tudi v Odesi so baje izbruhnili upori proti sovjetski vladi.

Berlin, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Danes so izostale skoraj vse direktne vesti iz Rusije. Moskovska brezžična brzojavka dementira samo trditev, da so kronstadtski uporniki aretirali odposlanca sovjetske vlade Zinovjeva in Kalinina, ter izjavljajo, da so vesti o kronstadtskem uporu mnogo pretirane.

Berlin, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Iz Varšave poročajo, da se širijo kmečki nemiri po celi južni

Rusiji. Protiboljševiški nemiri so izbruhnili tudi med delavstvom in meščanstvom v Kijevu in Odesi. Med mornarji črnomoškega brodovja se pojavlja pokret za solidarnost z baltičsko mornarico. Pač pa je vojaštvo v Odesi odločno na strani boljševiške vlade.

Kronstadt je z vso mornarico popolnoma v oblasti revolucionarne vlade, ki se namerava baje proklamirati za začasno protiboljševiško vlado cele Rusije. Sovjetska vlada je poslala proti Kronstadtu močno, 30—40 tisoč mož broječo armado, ki se zbira v Petrogradu. Mornarji nadaljujejo z obdostreljevanjem petrogradskih kolodvorov in vojašnic.

Kako je prišlo do nemirov v Petrogradu.

Kodani, 9. marca. (Izvirno poročilo.) O začetku nemirov v Petrogradu pripovedujejo osebe, ki so se šele pred kratkim vrnile iz Rusije, da je že sredi februarja vsled pomanjkanja živil prišlo v Petrogradu do ustaje, ki pa takrat še ni imela političnega značaja. Dne 20. februarja je novo imenovani petrogradski poveljnik Lovov naznanil, da so živila, ki jih je Krasin nakupil v zapadni Evropi, že na poti v Rusijo. Drugi dan je prišel Lenin v Petrograd. Sinovjev, Kalinin in Ljennin so nastopili na ljudskih zborovanjih. V ljudskem domu pa množica Lienma

ni pustila govoriti, ter je zahtevala kruha. Istega dne so izbruhnili v Kronstadtu popolnoma politični upori, čijih vzroki še niso docela pojasnjeni. Brezžična vest pravi, da se je Ljennin in Linovjevu posrečilo, lokalizirati kronstadtsko ustajo. Delavci Putilovih tvornic so baje Ljenninu in Kalininu izjavili svojo nevtiralnost. Po dosedanjem razvoju moč sovjetske vlade menda še ni razbita.

Priporočajte „JUGOSLAVIJO“

UMOR ŠPANSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA.

LDU, Madrid, 9. marca. Ko je snoči ministrski predsednik Dato zapustil zbornično poslopje in se odpravil z avtomobilom, so ga neznani storilci usmrtili s strelji iz samokresov.

LDU, Madrid, 9. marca. Listi objavljajo podrobnosti o umoru ministrskega predsednika Data. Sodijo, da so storilci delavci. Ko je zapustil v avtomobilu zbornično poslopje, so se atentatorji peljali za avtomobilom na motornih kolesih. V ulici Calle Ceranno so dohiteli avtomobil in oddali 27 strelj iz samokresov na Data. Šofer si je takoj mislil, da gre za atentat na predsednika, in je vozil z največjo hitrostjo na rešilno postajo v Calle Olosade. Tamkaj pa so mogli zdravniki konstatirati samo, da je ministrski predsednik — mrt. Dato je imel vse polno ran, od teh tri smrtno. Ena krogla mu je predrila prsi, druga pa mu je razmesarila čeljust. Morilec so krogla odpili osti, da so potem učinkovale kot dum-dum krogle. Vest o umoru se je takoj raznesla po mestu, nakar se je več ministrov podalo na rešilno postajo, notranji minister pa je obvestil o atentatu kralja Alfonza. Storilci so ušli in jih doslej še niso mogli izslediti.

LDU, Madrid, 9. marca. Ko je kralj izvedel o smrti ministrskega predsednika Bata, se je hotel odpeljati na rešilno postajo k mrtvemu ministrskemu predsedniku. Ker so mu to odsvetovali, je opustil svoje namere. Ministrski svet je finančnemu ministru začasno poveril predsedstvo v ministrskem svetu.

AVSTRIJSKI PROBLEM PRED LONDONSKO KONFERENCO.

LDU, London, 8. marca. Avstrijska vlada je prejela povabilo, naj takoj odpotuje zastopnike v London, kjer bodo z zavezniškimi delegati proučevali nekatere določbe st. germanske pogodbe in kako bi se te določbe izvedle. Briandova navzočnost pri teh pogajanjih ni potrebna. Zato bo odpotoval v petek v Pariz. Francoski ministrski predsednik se bo najbrže dal zastopati po ministrih Loucheurju in Bertheletu. Kakor je znano, je Loucheur že na pariški konferenci v imenu zaveznikov postavil poročilo o avstrijskih vprašanjih.

LDU, Dunaj, 8. marca. Po povabilu angleške vlade, se podajo k londonski konferenci zvezni kancelar dr. Mayr, zvezni minister za prehrano dr. Grünberger in finančni minister dr. Grün. Spremljala jih bosta predsedstveni načelnik v uradu zunanjih poslov dr. Dussek in legacijski svetnik Egger.

LDU, London, 8. marca. Zavezniški ministrski predsedniki se danes popoldne sestanejo v zunanjem ministrstvu, kjer bodo razpravljali o obisku avstrijskih delegatov v Londonu. V glavnem se bo razpravljalo o ukrepih, kako bi se pomagalo Avstriji.

VZROKI ČEŠKE MOBILIZACIJE.

LDU, Praga, 8. marca. Glede govorice, ki so se razširile o mobilizaciji, poroča »Pravo Lidu«, da so socialnodemokratski poslanci od merodajnih strani dobili zagotovilo, da se je treba pripraviti na eventualnosti spričo dogodkov, ki se odigravajo na Nemškem, ako bi dogodki na Nemškem imeli posledice za češkoslovaško republiko.

OBNOVITEV POPOLNEGA TOVORNEGA PROMETA V AVSTRIJI.

Praga, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Kakor javljajo tiskaljski listi, se je včeraj vzpostavil promet z Avstrijo in skozi Avstrijo v Jugoslavijo in Italijo za vse pošiljke, in sicer pod istimi pogoji, ki so veljavni pred omejitvijo.

Padec boljševiškega režima.

Zadnje dni se trdovratno ponavljajo vesti o resnejših uporih v Rusiji. Najzrenejše vesti so pripovedovale, da se zmagi nezadovoljnih v centrih, Petrogradu ter Moskvi, ter o begu boljševiških voditeljev. In čisto nenapovedano smo videli zopet »karakati« razne kozake generale na čelu mnogih tisočev čet, kozakov ali kmetov.

Vse te vesti je treba sprejeti z veliko rezervno. Ne bomo se urežali, če jih po večini prisodimo fantaziji in — želji. Kakor je podoba, je res le, da se vrše v Rusiji večji nemiri, izzvani predvsem po strahovih življenjski bedi, ki je zavladala po raskih mestih in ruskih vaseh. Političen značaj ima samo upor mornarjev v Kronstadtu, a tudi o njegovem obsegu ne vemo ničesar zanesljivega.

Prav lahko si predstavljamo, da je nezadovoljnost v Rusiji ogromna in da bo ostala; boljševizem je namreč raje doslej mogel pričarati le pekel na zemljo. Zato vemo, da bi ogromna večina prebivalstva Sovdeplije raje našla anes vrzla boljševiški režim ko jutri — ali vkljub temu smo skeptični glede napovedovanj, da se nahajamo neposredno pred nasilnim strmozglavljenjem rdeče diktature.

Boljševiki so organizirali politično in vojaško oblast v Rusiji tako krepko, da morda ne zaostaja mnogo za caristično. Kakšen bi moral biti upor, da bi jo strli? Na kozake ne upajmo; izkazali so se pod Kaljedinom, Denikinom in Wranglom. O kmetijskih armadah more resno govoriti le

utopist. Kmet je pod boljševiki postal nezadovoljen, toda njegov odpor gre le tako daleč, da se brani rekvizicij in napadi eventualno rekvizicijske komisije. Da pa bi ustil svojo vas, svoj dom, se združil prostovoljno v kmetске vojske proti boljševikom, za to po šestletnih vojnah tudi ruski kmet ne bo navdušen.

In vsi oni stotisoči mestnega prebivalstva, delavstva kot blvskega veliko in majno meščanstva, — ali so po teh strašnih letih pripravljani tvoriti samopožrtivovalno armado, ki začne novo meščansko vojno? Ne, tako vojsko more stvoriti le železna, kruta disciplina, odločna volja in jasen program, in vse to imajo danes le boljševiki.

Vrh tega so brezuspešni upori, ki začnejo na periferiji, ker obranilo sovjetoem vo organizacijo prometa in vodstva. Zmagoviti bi mogli biti le vojaški upor, ki bi najprej izbruhnili v centrih, popolnoma strli vodstvo sovjetske države in iz nastale anarhije osnoval novo organizacijo.

Kdor se drži s terorjem, se boji maščevanja in se zato bori za svoj obstatnek z največjo trdovratnostjo. To velja prav znotov o boljševiki; zato je gotovo, da bi se mogel boljševiški padec izvršiti le preko potokov krvi.

Po dosedanjih znamenjih moremo tedaj pričakovati v Rusiji preobrata le potom evolucije boljševizma ali pa potom notranlega razkroja. Takih znakov pa še ne vidimo v dosedanjih polavlj.

MEDSTRANKARSKA KONFERENCA ČLANOV USTAVNEGA ODBORA.

Beograd, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Danes popoldne je bila medstrankarska konferenca članov ustavnega odbora, ki je trajala od pol 10 do 13. Razpravljali so o še neresenih členih ustave, med temi o členu 86, ki govori o suspenziji ustave. Ni še došlo do končnoveljavnih sklepov. O tem se bo razpravljalo še na jutrišnji seji ustavnega odbora.

PRED SPORAZUMOM Z MUSLIMANI.

LDU, Beograd, 9. marca. Po vesteh »Jutarnjega lista« bo menda prišlo do sporazuma med Pašidom in muslimani. Muslimani zahtevajo, da se jim odkupi zemlja po današnji vrednosti. Potem pa zahtevajo tudi avtonomijo šol in cerkve. Vlada bo vsekakor popustila tembolj, ker so zemljoradniki sklenili, da ne vstopijo v vlado.

CENZURA ZA POROČEVALCE INOZEMSKIH LISTOV.

Beograd, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Notranje ministrstvo je odredilo, da se uvede cenzura za poročevalce tujih listov, ki kakor se je dognalo, poročajo tendenciozno o položaju v naši državi.

PRVA SEJA NOVE BEOGRAJSKE OBČ. UPRAVE.

Beograd, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Danes ob 10. dopoldne se je sestala nova občinska uprava z odborom, da prevzame svoje posle. Novi predsednik je pri tem očrtal program nove uprave, po katerem se uprle v mestu elektrika in vodovod, ki bosta obratovala dan in noč. V to svrhu bo vlada dala na razpolago 8 milijonov dinarjev.

JUGOSLOVANSKO MESO NA DUNAJU.

Dunaj, 9. marca. (Izvirno poročilo.) V dunajski veletržnici so prodajali danes večjo množico jugoslovanškega svinjskega mesa. Meso je bilo najboljša kakovosti in se je prodajalo za tri krone ceneje kot domače svinjsko meso.

NAŠ TRGOVSKI MINISTER V BIRMINGHAMU.

Beograd, 9. marca. (Izvirno poročilo.) Minister za trgovino je odpotoval z drugimi delegati v Birmingham na razstavo trgovinskih proizvodov, iz Birminghama odpotuje v Glasgow.

POSOLJO V ANGLIJI.

LDU, Beograd, 9. marca. Naša vlada je sklenila dogovor o trgovskem kreditu 21 milijonov funtov sterlingov. Posoljo je ponudil Jugoslaviji angleški sindikat trgovcev in trgovljalcev ter se bo dal na razpolago in trgovcem, da sklenejo nove kupčije.

ALBANSKI ZA ZVEZO Z JUGOSLAVIJO.

LDU, Beograd, 9. marca. Dopisnik »Jutarnjega lista« je izjavil eden izmed albanskih delegatov, ki se nahajajo v Beogradu, da so prišli, da vložijo vladi memorandum z željo, da bi Albanija vstopila v čim tesnejše stike z Jugoslavijo.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

9. marca.

Valute in devize.

Zagreb: Devize Berlin 230—236, Italija 544—545, London 578—580, New York kabe 148—148.50, ček 147—147.50, Pariz 1060—1063, Praga 190.50—192, Dunaj 19.60—19.70. Valute: Ameriški dolarji 144.50—145.75, avstrijske krone 20—21, carski rablji 56—70, francoski franki 1050 do 1058, napoleondori 490—494, nemške marke 226—236, romunski lei 190—196, italijanske lire 0—536, bolgarski lei 150 do 0, češkoslovaške krone 182—190.

Beograd: Valute: dolarji 36.20—36.40, funti 139—140, franc. franki 258—262, lei 133.50—134, lei 49.50—50, lei 43—43.50, marke 58.50—59, češke krone 45—46, avstr. krone 5.20—5.40, napoleondori 123.56—124. Devize: London 143.50—144, Pariz 265—266, Praga 47.75—48, Dunaj 4.90—5, Berlin 59—59.50, Milan 135.50—136.

Dunaj: dolarji 762—766, marke 1192—1199, funti 3000—3020, franc. franki 5136—5470, lire 2825—2845, dinarji 2023—2043, poljskem arke 88—90, švic. franki 129.23—129.75, češke krone 966.50—972.50, madž. krone 180—182.

Praga: marke 122.75, švic. franki 1518.50, lire 286, franc. franki 558, angleški funti 304, dolarji 77.25, dinarji 199.50, avstrijske krone 9.80, poljske marke 7.37.

Curib: Berlin 9.32 in pol, New York 699, London 23.13, Pariz 42.07 in pol, Milan 21.77 in pol, Praga 7.60, Budimpešta 1.40, Zagreb 4.10, Varšava 0.68, Dunaj 1.20, avstr. krone 0.85.

Ffekt.

Zagreb: Banka za Primorje 960—1000, Jadranska 1800—0, Jugoslovanška 552—560, Ljubljanska kreditna 900—920, Pradžedion 9125—9200, Riječka pučka 450—455.

VSI NA DELO ZA „JUGOSLOVENSKO MATICO“

Novi zanimivi rezultati ljudskega štetja.

Ljudsko štetje nam odkriva zanimiva dejstva ljudskega gibanja. Prvo presenečenje, ki nam ga je prineslo, je bilo razočaranje nad številom prebivalstva naših velikih mest. Ne samo Ljubljana, Maribor, prav enako tudi ostala največja mesta naše kraljevine niso izkazala onega visokega števila prebivalstva, o katerem je soglasno in zgovorno pripovedoval ljudski glas. Dočim se je Ljubljana (53.072) pomnožila za 6500 ljudi, t. j. za 14,3%, je Sarajevo napredovalo od 51.919 samo na 59.097 duš (za 13,5%), se Zagreb povečal le od 79.038 na 108.338 in Beograd od 89.876 na 110.319 prebivalcev. Relativno najbolj je vsakor narasel Zagreb (za 37%), toda le, ker je Beograd moral najprej preboleti izgube vsled bombardiranja, vojnih grozot in okupacije; kljub temu je narasel za 23%. Poneti, tako na pr. v Sarajevu in Splitu so bili vzprijči nenavadno nizkega narastka tako iznenadeni, da je bilo govora celo o nameravani reviziji, ki naj bi našla pomoto pri štetju...

Bolj frapantni in tudi večjih posledic so rezultati, ki so se odkrili pri štetju o ljudskem gibanju v kmetijskih okrajih med kmetijskim prebivalstvom. Doslej je časopisje prineslo rezultate iz štirih kmetijskih okrajev, in sicer iz političnih glavarstev Ptujkega, Mariborskega, Celjskega in Kočevskega. Povsod opazujemo nazadovanje števila prebivalstva, in sicer v sledečem razmerju:

Ptujski pol. okraj s Ptujem 1910. l. 86.636, 1920. l. 85.946, manj 690, nazadovanje v % 0,8; Mariborski pol. okraj 1910. l. 94.497, 1920. leta 90.475, manj 4022, nazadovanje v % 4,2; Celjski pol. okraj brez Celja 1910. l. 117.374, 1920. l. 116.531, manj 843, nazadovanje v % 0,7; Kočevski pol. okraj 1910. l. 41.708, 1920. l. 40.109, manj 1599, nazadovanje v % 4,0.

Časopisne novice so morda prinesle kake pomote v številkah in vsled tega morebiti navedeni račun niso do podrobnosti točni. Da odgovarjajo v glavnem resnici, o tem vzprijči vzporednosti pojava ni dvoma. Dočim je nazadovanje v ptujškem in celjskem okraju le neznatno, pa je v mariborskem in kočevskem okraju pač dokaj občutno. V celjskem političnem okraju imamo tudi podatke po sodnih okrajih, iz katerih je razvidno, da je v sodnih okrajih Celje, Vransko, Gornji Grad in Šmarje prebivalstvo padlo že znatneje, da pa se je v sodnem okraju Laško dvignilo za okroglo 2500 duš (bržkone v premerovnem okrožju Trbovlje-Hrastnik), kar nekako izravna izgubo za celo glavarstvo.

Nimamo vzroka dvomiti, da bodo ostali kmetijski okraji pokazali slabo nazadovanje. Mali prirastek, ki ga javljajo večja mesta, te izgube ne more odtehtati, saj kaže na pr. celjski okraj, ako prištejemo tudi mesto Celje, še vedno nazadovanje za 8 ljudi, in Ptuj sam je nazadoval za 186 duš. V celoti bo tedaj Slovenija očitno pokazala par tisoč prebivalcev manj, kakor jih je imela ob zadnjem ljudskem štetju l. 1910.

Ta rezultat je vkljub vsemu vendarle ne pričakovani. Saj je pokazala celo Francija, ki je imela le 1% prevečša porajanja na deset let v primeri z l. 1910, mal prirastek prebivalstva. In bivša Kranjska je imela

10,5% prirodnega prirastka! Res, da smo imeli silne žrtve v vojni, in da je bilo število rojstev v vojni dobi neprimerno manjše, toda zato se je izseljevanje v Ameriko in na Nemško tekom teh 10 let toliko kot ustavilo. Očitno so epidemije, ki so divjale zlasti po vojni, španska bolezen, griža itd. zahtevale po kmetih silnih žrtev.

Da bo pokazala tudi Srbija nazadovanje prebivalstva z ozirom na l. 1910, je samo ob sebi razumljivo. Enako lahko pričakujemo pri Dalmaciji, Črnigori in precejšnjem delu Bosne-Hercegovine. Ali je upravičeno pričakovanje, da se je boljše držala Hrvatska-Slavonija, Vojvodina, dalje nekateri deli južne Srbije, kdo bi si upal sedaj še trditi?

Nove ustavne določbe.

Ustavni odbor je nadalje sprejel te-le člene ustavnega načrta:

§ 82. »Prestopke, ki jih napravijo državljani v družbi z vojak, sodi civilno sodišče.«

§ 83. »Noben državljan po končanem 20. letu ne more dobiti državne službe, ako ni po določilih svojega zakona odslužil roka v vojaški službi ali pa bil oproščen.«

§ 84. »Za ureditev notranjega reda in miru se more uporabiti vojska samo na zahtevo pristojne civilne oblasti.«

§ 85. »Tuje vojske se ne morejo postaviti v službo naše države in vojska naše države se ne more postaviti v službo kake tuje države.«

Češka zunanja politika.

Praga, 8. marca.

Češki zunanji minister dr. Beneš je v odgovoru na neko interpelacijo podal na današnji seji senata daljši pregled momentanega zunanje-političnega položaja. Ogovoril je najprej o svojem sestanku z avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Mayrom. Povdarjal je, da sta se z voditeljem avstrijske politike strinjala v nazorih, da je treba doseči med vsemi srednjeevropskimi državami, zlasti pa onimi, ki so nastale na ozemlju bivše habsburške monarhije, čim tesnejše gospodarske stike. Oba državnika sta v principu sprejela misel, da se osnuje posebno češko-avstrijsko razsodišče, ki naj bi prijeteljskim potom urejevalo pojavljajoča se nesporazumjenja med sosednjimi državama.

Govoreč o svojem obisku v Rimu je izjavil dr. Beneš, da so bila njegova pogajanja z Vatikanom pretežno informativnega značaja. Tem važnejši pa so bili razgovori, ki jih je imel z italijansko vlado. Pri teh se je zavzel za sklicanje mednarodne konference, ki bi se posvetila le avstrijskemu problemu. Konferenca v Portorosu bo v tem oziru velike važnosti. Zato je želel, da se ta konferenca čimprej sestane in da se nasledstvene države kolikor mogoče hitro sporazumejo o vseh še ne rešenih točkah.

V svojem daljšem govoru je prišel minister tudi na nemško-francosko krizo. Izjavil je svoje mnenje, da bodo londonski dogodki odločilno vplivali na mednarodni položaj. Češka vlada se tega v polni meri zaveda in se pripravljala na eventuelne težkoče, ki bi mogle nastati v doglednem času.

DVAKRAT DA, KDOR HITRO DA! SPOMNITE SE JUGOSLOVENSKE MATICE!

Poljska in Rumunija.

Poročali smo že včeraj v brzojavki, da je poljski zunanji minister knez Sapieha v Bukarešti uredil odnošaje med poljsko in rumunsko državo. Poljska in Rumunija sta sklenili vojaško konvencijo, ki ima namen ščititi obe državi pred rusko boljševiško nevarnostjo, katere preči na pomlad, iz Varšave so dospela o tej zvezi nastopna poročila:

Pred odhodom poljskega zunanjega ministra Sapiehe iz Bukarešte se je objavil nastopni uradni komunik: Za bivanja kneza Sapiehe v Bukarešti se je na več konferencah med zunanjima ministroma Rumunije in Poljske doseglo popolno soglasje glede političnega položaja obeh držav. Z zadovoljstvom sta izjavila oba ministra, da popolnoma soglasna glede političnih ciljev obeh držav. Ti cilji zasledujejo ohranitev tako težko pridobljenega miru in jamstva za politiko miru.

»East Express« javlja iz Bukarešte: Rumunski listi poročajo, da so boljševistični časopisi priobčili komunik, ki razpravlja o odnošajih med sovjetsko Rusijo in Rumunijo. Čičerin je sporočil rumunski vladi, da Rusija in Ukrajina nimata nobenih sovražnih namenov proti Rumuniji. Ako Rumunija sprejme predloge sovjetske vlade, je vsaka možnost za zapletitjaje izključena.

Bolgarija in reparacije.

Tekom tega meseca se sestane v Sofiji mednarodna reparacijska komisija, ki ima po nenilyski pogodbi nalogo, da izvede klavzule pogodbe glede plačanja bolgarske vojne odškodnine, restitucije v naravi in povrnitve škode privatnim osebam.

Prihod reparacijske komisije pričakuje cela bolgarska javnost z veliko nestrpnostjo, ker si vlada in onozijci želijo, da se država reši iz sedanjega neznosnega stanja ter se gospodarsko povzdigne. Opozicija valj vso krivdo na vlado, češ da je njena gospodarska in finančna politika poostрила krizo, ker je vlada zvišala davek samo bankam, industrijam in trgovinam, dočim je posestnike le neznatno obremenila.

Meščanska opozicija upa, da ne bo reparacijska komisija, ki bo sestavljena iz enega Angleža, enega Francoza in enega Italijana, vodila samo kontrole nad državnimi dohodki, temveč da bo tudi aktivno posegla v direktno administracijo bolgarske države.

Da se izvedejo pravične reparacije po predpisih mirovne pogodbe, je v prvi vrsti potrebno, da komisija skupno z vlado kritično pregleda državne dohodke in izdatke. Ob enem bo morala komisija zahtevati od vlade temeljite reforme v fiskalnem vprašanju. Vlada bo na zahtevo komisije morala te reforme, ki jih do sedaj ni uvedla vsled bojazni pred lastnimi pristaši, takoj izpeljati. Komisija bo potem tudi natančno precizirala svoje stališče glede bolgarskega notranjega posojila, ki naj bi Evropi dokazalo, da ima Bolgarija zaupanje sama vase. Komisija bo nadalje v interesu upnikov svojih forsirala vprašanje zunanega posojila ter stavila tozadevni predlog mednarodnemu svetu. Sicer je Bolgarska že opetovano poskušala dobiti posojilo v inozemstvu, a ga ni mogla doseči. S pomočjo reparacijske komisije upa, da ga sedaj dobi.

politiko dosežejo Angleži po nekaj letih doslednega in vztrajnega dela, da si pribore široke vrste domačih, zlasti producentje surovin tako sigurnost življenja in imetja in tako blagostanje, o katerem se prej niti tem samim, še manj pa njih prednikom, zaslužnjem robotnikom, ni niti sanjalo. Iz hvaležnosti za to, še več pa iz strahu, da ne bi tega blagostanja izgubili in da ne bi prišli zopet pod gos. dstvo nekdanjih domačih mogočkov, se drže kmetije in pastirji Angležev in grede z njimi, ako je treba, tudi proti lastnim rojakom, zlasti ako je treba iti proti lastnikom zemljišč, ki jih obdelujejo, in paš, na katerih pasejo.

II. simfonični koncert orkestralnega društva.

Dirigent prof. Jeraj si stavlja pretežke naloge. Ne on in njegov orkester nista kos bremenu, ki sta si ga s požrtvovalno pridnostjo vzela na hrbet. Beethovnovo »Eroico«

Razna poročila.

Otvoritev beogradske akademije znanosti. Včerajšnja seja akademije znanosti je bila odprta ob 16. z obširnimi govorom, v katerem je predsednik Jovan Žujević obrazložil delovanje akademije od prevrata do poslednjega časa. Nato so se vršile volitve novih članov ter so bili izvoljeni dr. Nikola Bulić, dr. Tihomir Gjorgjević, dr. Sima Trajanović, general Živko Pavlović in profesor Kulpakčin. Izkazala se je tudi čast pokojnemu članu dr. Draži Pavloviću in Ernestu Denisu.

Muslimani vstopijo v sarajevsko vlado. Iz Beograda javljajo: Po dosedanjih uspehih, ki jih je dosegel novi predsednik bosanske vlade Gjurgjević v pogajanjih z muslimani, izgleda, da bo muslimanska organizacija dobila nekaj poverjenih mest v sarajevski vladi.

Zadušnica za črnogorskim razkrajem.

9 t. m. dopoldne je bil v saborski cerkvi parastos za bivšega črnogorskega kralja Nikito.

Slavnostna proslava Masarykovega rojstnega dne v Beogradu. Svečanosti proslave 71. rojstnega leta predsednika češkoslovske republike dr. Masaryka, ki se je vršila v Beogradu v H. državni gimnaziji, je prisostvoval tudi češkoslovaški poslanik Kalina z vsem osebjem poslanstva.

Naredba o delavskih sindikatih. Posebna komisija beogradskega ministrstva za socialno politiko izdeluje naredbo, ki se tiče delavskih sindikatov.

Brzojavni promet z Reko zopet vzpostavljen. Brzojavni promet z Reko je zopet vzpostavljen, in sicer se bo vršil promet preko Italije. Za brzojavke, ki se lahko oddajo v vseh jezikih, so v veljavi italijanski tarifi.

Gospodarstvo.

IZVOZNA CARINA.

(Konec.)

Za pšenično moko in zdrob se plača 20 din. za 100 kg. Izvoz moka iz ječmena, rži, ovsa, pšena in koruzne moka je carine prost. Dalje se plača: za jedilno olje 100 din., za olje za tehnično uporabo 100 din., za sladkor 300 din., za kruh in testo, pečeno in nepečeno 20 din. za 100 kg, medtem ko so kolači, slaščice, bomboni, kakao in čokolada carine prosti. Za sir 50 din., za surovo maslo in sterilizirano mleko 100 d., kredo, mavec, surov magnezit, dolomit v kosih, tripoli, škrljavec, boksit, tapino (lapor) 0,50 din. za 100 kg. Izvoz dalmatinskega cementa je carine prost. Za druge vrste cementa se plača 10 din. izvozne carine, dalje za pereljačo 10 din., tude: svinec, manganova, železna, bakrena, žvepela itd. 0,10 din. od 100 kg, lignit 5 din., ostale vrste premoga 100 din., katran za premoga, olje iz katrana in premoga 50 dinarjev, vosek beljen in parafin 500 din. za 100 kg.

Izvoz sveč iz voska, cerezina in parafina je carine prost, za izvoz lojenih sveč se plača 120 din. za 100 kg. Carina za mlo in tekočino, prirejeno za pranje znaša 50 din., prečiščen glicerol 50 din., medtem ko se surov glicerol, kolonaz, voščilo in mazilo za obutev in za parkete lahko carine prosto izvažajo. Soda kristalna, žgana, kaustična soda (natrijev hidrat), natrijev bikarbonat 10 din., natrijev sulfat 2 din., klet in čevljarski klet 60 din.

Za metilalkohol, formaldehid se plača 20 din., olje za impregniranje, kreozot in guajakol 100 din. za 100 kg., vsi ostali proizvodi destilacije lesa, izvzemki kalcijevega acetona se carine prosto izvažajo. Za izvoz nesortiranih cinj vsake vrste se plača 500 din., za sortirane cinje, izvzemki iz lana in konoplje 20 din., bombažve bele 40 din., barvane cinje iz jute in bombaža pa se carine prosto izvažajo.

Za izvoz človeških las se plača 5000 dinarjev carine za 100 kg. Izvoz izdelkov iz človeških las je carine prost. Izvoz kože, ustrojene vsake vrste in izdelkov iz nje 100 din. Celuloza in lesna masa 20 din. za 100 kg. Črna in bela lepenka se carine prosto izvažajo. Za kositerne in terakotne ornamente se plača 3 din., plošče za tla in za stene 5 din., izdelki iz fajance in porcelana 50 din., volto steklo v navadni barvi (zeleno) 30 din., ostalo steklo in stekleni odpadki 100 dinarjev za 100 kg.

Za izvoz zlata in srebra in izdelkov iz njih se plača 100% od vrednosti. Za staro in surovo železo se plača 100 din., za stari baker in njegove zlitine 500 din. za 100 kg. Za ladje, vlačilne ladje in pontone 30% od vrednosti. Za strune za instrumente in druge izdelke iz črev 100 din. Vse druge surovine, polizdelki in izdelki kolikor niso uvedeni v izvozni tarifi domačega izvora se

carine prosto izvažajo, tujega izvora, ako prihajajo iz prostega prometa, pa se plača 20% izvozne carine od vrednosti.

Nova izvozna tarifa je stopila že 19. februarja v veljavo, toda carinarnicam je bila dostavljena šele 24. februarja, v Službenih Novinah pa je izšla 2. marca števil. 47.

+ Izvoz kuponov založnic na banko. Po odloku Generalne direktije državnih dolgov D. br. 1832 z dne 3. marca 1921 je dovoljen izvoz kuponov založnic Avstro Ogrske banke ter kuponov ostalih državnih in zasebnih vrednostnih papirjev bivše Avstro Ogrske monarhije. — Predsedstvo delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani.

+ Monopolna taksa na sladkor v iznosu 8 K za kilogram se pobira samo od sladkorja iz sladkorne pese in sladkornega trsa, bodisi da je sirov ali rafiniran. — Na vse druge vrste sladkorja, ki se uporabljajo namesto sladkorja v svrhu oslajenja, kakor škrobni sladkor, sadni sladkor, sladki sladkor itd. se pobira razven tozarišne monopolne takse po 1,60 K od kilograma.

+ Uprava fondov je odločila, da bo od slej izdajala posojila s kratkim rokom ne samo za zgradbe, ampak tudi v druge svrhe. Ta posojila se pretvorijo v posojila z dolgim rokom, kakor hitro bodo sodišča izvedla intabulacijo. Dotlej pa plačujejo stranke fondov samo obresti za dotično posojilo.

+ Promet naših bankovcev je znašal po izkazu Narodne banke SHS 15. februarja t. l. 3.366.350,095 dinarjev t. j. za 22 milijonov 299.135 dinarjev manj kot koncem prejšnjega tedna. Kritje v kovinskem denarju je znašalo 432.455,568 dinarjev.

+ Dohodki državnih monopolov v mesecu stare Srbije so znašali 31. decembra preteklega leta preko 165 milijonov dinarjev. Gotovina v upravnih blaginjah je znašala tega dne 15.550.925 dinarjev.

+ Delniška družba »Titanit«, ki edina ima v Jugoslaviji koncesijo produkcije eksplozivov v rudarske in industrijske svrhe, bo v kratkem pričela s svojim delovanjem. Večji del tovarniških objektov je že pod streho. Glavni produkt družbenih tovarov bo eksploziv »Titanit« v raznih jakostih, ki ima pred drugimi eksplozivi to prednost, da je v svojih razstrelbenih rezultatih nemanje enak nevarnemu dinamitu, choditu, astralitu itd. in da je vendar ravnanje z njim brez vsake nevarnosti za minerje. Družbeni ovarne bodo pod stalnim nadzorom vojnega ministrstva in se bodo tudi cone eksplozivne določevale v sporazumu s tem ministrstvom. Družba ima sedaj 16 milijonov kron glavnice, ki je vsa v domači rokah in bo v kratkem morala svoj kapital znatno povišati, ker bo gradila še druge tovarne vojno tehnične značaja.

Kako si pridobivajo Angleži prebivalstvo kolonij.

V drugem delu svojega interesantnega sestavka o angleški kolonialni politiki (glej »Jugoslavija« od 4. t. m.) razpravlja Musil o kulturnem in gospodarskem delu Angležev med kolonialnim prebivalstvom. Izvaja med drugim:

Angleži skrbijo v vsaki svojih kolonij predvsem za to, da povzdignejo lastno produkcijo, pa naj so to poljedelci, pastirji ali lovci. Z vso podporo množijo produkcijo surovin. Napolnijo ali odvajajo vodo, kakor je pač potrebno. Gradijo nove kanale, čistijo stare in razširjajo ter poglobljajo rečne struge. Velikopotezno grade ceste, železnice, pristanišča, skladišča, tovarne za izčiščenje in sortiranje surovin itd. Po mestih, tudi malih, ustanavljajo razne strokovne šole in pošiljajo po celi pokrajini potujoče učitelje.

Surovine odvažajo v Anglijo, v kolonijah pa ustanavljajo cele insi-

tute, ki znanstveno in praktično preizkušajo, katera surovina je za dotično pokrajino najbolj prikladna za gojenje. Trajajo le leta in leta predno so n. pr. Angleži prigojili v Egiptu bombaževino, ki spada danes med najboljše na celim svetu. S kamenito vztrajnostjo so naučili in privadili nomade, da so začeli gojiti take koze in ovce, ki dajejo najboljše volno. Kjer nalete na rudninsko sol, poskrbe za tehnične pripomočke in nauče domačine, kako jo je treba pridobivati. Naftine vrelce izrabljajo za elektrarne, iz katerih dovajajo električno moč daleč v pokrajino.

Zelo rigorozni so Angleži glede davkov. Predpisujejo jih natančno in strogo pazijo, da se pobirajo le v izmeri, v kateri so predpisani. Brezobzirno kaznujejo vsako zlorabo, pa naj jo zakrivi Peter ali Pavel. V pokrajinah, kjer je civilizacija že vsaj malo napredovala, uvajajo zemljiške knjige in katastre. S posebnimi bankami pomagajo malim, a pridnim domačinom, da si morejo nakupiti lastna posestva in samostojna podjetja. S tako vsestransko gospodarsko

politiko dosežejo Angleži po nekaj letih doslednega in vztrajnega dela, da si pribore široke vrste domačih, zlasti producentje surovin tako sigurnost življenja in imetja in tako blagostanje, o katerem se prej niti tem samim, še manj pa njih prednikom, zaslužnjem robotnikom, ni niti sanjalo. Iz hvaležnosti za to, še več pa iz strahu, da ne bi tega blagostanja izgubili in da ne bi prišli zopet pod gos. dstvo nekdanjih domačih mogočkov, se drže kmetije in pastirji Angležev in grede z njimi, ako je treba, tudi proti lastnim rojakom, zlasti ako je treba iti proti lastnikom zemljišč, ki jih obdelujejo, in paš, na katerih pasejo.

—*—

II. simfonični koncert orkestralnega društva.

Dirigent prof. Jeraj si stavlja pretežke naloge. Ne on in njegov orkester nista kos bremenu, ki sta si ga s požrtvovalno pridnostjo vzela na hrbet. Beethovnovo »Eroico«

mislim, Beethovneve simfonije delajo najboljše dirigentom preglatve. Za izvajanje nudijo toliko težkoč, da ni dovolj, če jih približno podamo, če jim izvaibamo dinamične strani in vzamemo tempe ad libitum (»Andante« v »Finalu«, v žalni koracični razmerje med prvim in drugim triolskih figur kontrabasov in violoncelov v »Marcia funebre« s tupo smatram za neokusnost in lov bo nepotrebnih efektih. Ravno tako je treba opreznosti pri ojačenju osamoznih mest posebno s trobili, da stvar ne zaide v trivialnost. Premrliv »Allegro«, prav prisrčen in najboljše te vrste v naši revni glasbeni literaturi, je bil pri tem koncertu šele krščen. Nič predrznega. Lepo zveni. Oblika klasična. U pa mi, da Premrl ne sili preko sebe, da noče dati več, kot da zna najbolje. Nakratko: noče se šuliti in to mi ugaja. — R. Zika je bil vrhunec tega večera. Igral je s spremljevanjem orkestra Dvofakov »A-mol koncert« za gosli. Pokazal je, da mu je virtuosno eksaktna tehnika samo

sredstvo za izraz umetniške nature. Pri njem je vsaka fraza poglobljena, izdelana do pičice in vedno z umetniškim umevanjem podana. — Kar opažamo celo pri nekaterih znanih violinskih virtuozi, ne opažamo pri njem nikdar, namreč, da bi se zadovoljil s takozvanimi »poceni-efekti«. Vse, kar napravi, je umestno, motivirano in plod najtanjšega umetniškega instinkta. Zato je njegova igra tudi tako dojemljiva. Pri tem koncertu je ljubljanski publiki prvič podal spričevalo s te umetniške zrelosti v vsem njenem obsegu kljub temu, da ga orkester večših ni pustil do razmaha trenutne inspiracije. Ob tej priliki izražamo željo, da bi še večkrat slišali simfonije z obilgato solo-violino.

R. C.

EDINI SLOVENSKI DNEVNIK, KIPOROČA STVARNO IN NEPRISTRANSKO. JE »JUGOSLAVIJA«.

ČITAJTE JO! NAROČAJTE JO!

Dnevne vesti.

— Razmejitvena komisija z Italijo nas je naprosila, da objavimo vsem zainteresiranim naslednja navodila. V zadnjem času prihajajo iz različnih krajev, kjer bo tekla prihodnja meja med našo državo in Italijo deputacije s posameznimi prošnjami ali tudi s prošnjami cele občine. Ker ti osebni razgovori za sedaj nimajo nikakršnega pomena in veljajo dotične deputacije le čas in denar, naj od sedaj naprej izostanejo vsi osebni obiski. Pač pa naj občine in posamezniki sestavijo popolne elaborate, ki se tičejo njihovega katastralnega posestva, ki leži sedaj morda za provizorično italijansko mejo črto. Razmejitvena komisija bo osebno pregledala v vsaki občini posebno situacijo in bodo ob tej priliki vsi faktorji imeli dovolj prilike, da izrazijo svoje želje tej komisiji. Prihod komisije v posamezne občine naznanila bo komisija toliko dni poprej, da bodo imeli občinski predstojniki dosti časa, sklicati za določen dan vse zainteresirane. Dobro bi bilo, da občine že sedaj sestavijo stalen odbor, ki se bo pečal z posestnim vprašanjem dotične občine. Razmejitvena komisija bo začela s svojimi obiski približno začetkom aprila.

— Naredba za zavarovalne družbe. Ministrstvo za trgovino je izdalo nastopno naredbo za vse zavarovalne družbe; 1. Police vseh zavarovalnic, ki se sklepajo v naši državi, morajo biti izdane v našem službenem jeziku. 2. Vsote zavarovanj morajo biti označene v naši domači valuti. 3. Kot kraj izdaje mora biti naznačeno mesto, v katerem ima družba svoj sedež; če pa družba nima sedeža v naši državi, pa mora biti naznačeno družbino zastopstvo v naši državi.

— Nastopno predavanje profesorja na juridični fakulteti g. Jasinskega-Niketiča. 8. t. m. je začel na ljubljanski juridični fakulteti svoje predavanje o »Pravni zgodovini južnih Slovanov« bivši profesor kijejske sedaj kontraktualni redni profesor ljubljanske univerze, gosp. prof. Jasinski-Niketič. Predavanje se je vršilo v nekdanji deželnozhorski dvorani in mu je prisostvoval tudi dekan juridične fakultete dr. Krek z večjim številom profesorjev. Kako zanimanje vlada med visokolskim dijaštvom, je pokazalo dijaštvo s svojim številnim obiskom in z ovacijami, ki jih je prirejalo predavatelju na koncu predavanja.

— Spremenljivo vreme. Po tridnevni deževanju, ki je temperaturo močno znižalo, smo se bal novega snega, toda čez noč od torka na sredo se je nebo zjasnilo, da je bilo vse pomrznjeno, nakar smo dobili zopet čiste solnčne dneve.

— Prošnje za naknadno žigosanje volnih posojil sprejema delegacija ministrstva financ v Ljubljani le še do 15. t. m. Pranje je treba kolekovati s kolkom za 7 dni.

— Ponarejeni italijanski bankovci po 2 lire. V prometu so se pojavili po raznih krajih, zlasti v Dalmaciji, ponarejeni italijanski bankovci po 2 lire. V Splitu so bile nekim ljudem zaplenjene manjše svote. Pri sprejemanju italijanskega denarja je sploh treba biti zelo pazljiv, ker je v prometu, kakor smo že poročali, tudi mnogo 5, 10, 100 in 1000 lirskih ponarejenih novčanic.

— Tajnika Korošca sprejme »Gospodstvo« v Ljubljani. Plača po dogovoru. Pisarna dr. Obliaka, Dalmatinova ulica 15, Ljubljana.

— Tobak za piparje so začeli zopet zadrževati. Nekateri trafikanzi niti rednim odjemalcem, ki imajo tobačne karte, ne postrežejo vsak teden z borima 2 zavitkoma, češ, da dobijo premalo takega tobaka. Pač pa poskušajo dragi cigaretni tobak in drage smotke. Čemu potem sploh še vedno v veljavi tobačne karte. Tobarna uprava naj trafikam redno nakazuje vsaj toliko tobaka, kolikor ima vsaka odjemalec na karte ter jim obenem prepove, da ne smejo prodajati tobaka neupravičenim, t. j. tistim, ki nimajo kart, dokler ni zadostno upravičencem.

— Izgubljen. Pri večernem gorenjskem vstopu v soboto sta bila pozabljena med potatama Javornik—Jesenice v vagonu dva zavitka. Pošten najditelj se prosi, da jih odda proti nagradi na naslov: Marija Baraga, Koroška Bela, p. Javornik.

— Kdor ne uboga, ga tepe nadloga. K tej notici, ki smo jo prinesli včeraj, nam poroča soproga g. Stimca, da je g. Stimec zvečen Slovenec. V gostilni »Branibor« v Celju ni pel izvalnih nemških pesmi, temveč v šali neko nedolžno nemško pesmico. Vsi tisti, ki so ga napadali dva prisotna gosta in povzročila, da si je 60 let stari invalid zlomil dvakrat nogo. G. Stimec leži sedaj v ljubljanski bolnici.

— Pozor na ure »Zenit«! Edina tvrdka, ki prodaja ure sistema »Zenit«, je urar Mihael Petković v Beogradu. Temu so nedavno izropali celo zalogo, in sicer 50 železnih ur, 9 tula srebrnih, 8 srebrnih graviranih ur tega sistema, nadalje več prstanov, veržice itd. Juvelirje in občinstvo svari policija pred nakupom.

— Postillon d'amour. Ivan Kebe je mlad solski pismonoša. Rad ustreže mladim zaljubljenim dekletom in nosi »pošto« iz Cirknice v Dolenjo vas na druga mesta kot pa na dom. Mlad 16 letni hčerki Tereziji Svetovi je nosil pisma k sosedu. To je mati opazila. V januarju letos je mati prišla pismonošo in zahtevala hčerkino pismo. Kebe tega ni hotel storiti. Terezija ga je nagajala s »prekletim smrkolinom«. Zaradi žaljenja uradne osebe obtožena Terezija Sver je bila pred deželno sodiščem v Ljubljani oproščena, ker je sodišče priznalo mater »pismensko cenzuro« nad svojo hčerjo.

— Tatvine na selmih. Na letnem selmu v Semiču je bil ljubljanski trgovci Urš Goljevšek ukraden kos čefirja, vreden 1200 K.

— »Draga« ženka. Jos. Miskulinu iz Starega grada je pobegnila žena Manda v Ameriko. S seboj je vzela dva otroka (dečka in deklico) ter možu 1800 dolarjev, kar znaša v naši valuti okrog 260.000 K.

— Pogreša se 50 letni Matevž Jereb iz Dola pri Ljubljani. Dne 22. m. m. je odšel v papirnico Vevče, kjer bi moral nastopiti delo kot zidar, a se ni tam zgledil in tudi domov ne vrnil. Na levi roki ima tetovirano Matevž Jereb 1871.

— Mož s tremi ženskami. Celjsko okrajno sodišče išče 33 letnega Janeza Alta iz Zid, mostu zaradi hudodelstva tatvine. Alt nosi na desni roki tri ženske tetovirane.

Ljubljana.

— V Ljubljano je došel dr. Ljubo knez Vojnović, naš delegat za kulturna pogajanja z Italijo. Prišel je v Ljubljano, da stopi v stik z našimi kulturnimi institucijami ter se pouči o njihovih težnjah.

— Skandalozne zdravstvene razmere v Ljubljani. Včeraj smo ožigosali zankarne zdravstvene razmere v Savinjski dolini, danes pa smo primorani ožigosati te razmere v Ljubljani. Skušajo se sicer te neznosne razmere prikriti, a naš list hoče poročati nepristransko brez oledšev. Prvi slučaj koz se je pojavil v Zeleni jami. Bolnik je prišel na odredbo železniškega zdravnika sam(!!) v bolnico. Vselej se je lepo v čakalnici med druge čakajoče bolnike ogledel na to, da je bil kozov in da je ta bolezen nalezljiva. Že to je bila skrajna zanikrnost, da železniški zdravnik ni odredil, da bi se bolnik prepejal z infektivnim vozom v bolnico, da ne bi prišel v dotik z drugimi ljudmi. Druga in še večja napaka je pa ta, da so oddali kozavega človeka na infektivni oddelki v bolnico, kjer se je nahajala na škrlatni bolna družina. To družino so še-le en dan na to oddali v otroško bolnico v nadaljevalni zdravilne. Po preteku enega tedna je cela ta družina zbolela za kozami!!! Nastane sedaj vprašanje, koliko ljudi je prišlo v dotik z obolelimi in koliko oseb je na sumu, da imajo bolezensko kal črni koz v sebi. Vprašanje je, koliko otrok in žensk v otroški bolnici in ambulatoriji je bilo okuženih v sled neprevidnega pošiljanja bolnikov iz ene bolnice v drugo. Nekateri neinteresi-rani zdravniki so mnenja, da je epidemija v Ljubljani neizogibna v sled te skoraj neverjetnih skandalov. Čudno pa je tudi to, da uprava bolnice ne smatra za potrebno, da se taki bolniki izolirajo, in da ne preproči obiskovanja sumljivih bolnikov. Baje se tudi ne sme vedeti za število za kozami obolelih. Kakor izvem, se nahaja sedaj v bolnici šest bolnikov na kozah iz Zeleni jame. Če je število točno, ne moremo kontrolirati. Zahtevamo odločno, da se napravi red in se ukrene vse potrebno, da se bolezen ne razširi. Odredi se naj takoj pristojno splošno cepljenje. Te zanikarne zdravstvene razmere morajo prenehati. Smo sicer blizu Albanije, v Albaniji sami pa še ne.

— Črne koze v Zeleni jami. V dopolnitvi k zgorajšnji notici objavljamo še sledečo vest, ki smo jo prejeli od nekega stanovanca v Zeleni jami: Stiranjast dni le, odkar se pojavljajo v hiši št. 70 črne koze, in pristojna oblast ni odredila nič rigoroznega proti razširjanju te bolezni. Člani družin, kjer se je pojavila bolezen, nemoteno hodijo po svojih opravkih in okužujejo druge ljudi. Opozorjamo kompetentno oblast, da se nemudoma izvrši vse potrebno, da se razširjanje te nalezljive bolezni omeji, pri čemer pripomnimo, da nam je nepojmljivo to počasno delovanje zdravstvenega odseka!

— Prekinjenje telefonskega prometa. Pošto in brzojavno ravnanje v Ljubljani naznanja, da se bo telefonski prevoznik objekt na belgijski vojašnici povodom rekonstrukcije tukajšnjega telefonskega omrežja v času od 10.—13. tm. preloži. Radi tega bodo v navedenem času izključeni iz prometa telefonski naročniki s sledečimi natežnimi številkami: 4, 53, 59, 60, 107, 110; 244; 247; 253; 276; 337; 341, 351, 356, 363, 368, 415, 446, 447, 555, 566, 569; in sledeče direktne zveze: 1) vojni delegat, licej — glavni kolodvor, 2) inšpektorat državne železnice, licej—glavni kolodvor, 3) inšpektorat državnih železnice, licej — obratno ravnanje južne železnice.

— Proti plačarini, to je davku, ki ga je plačevalci zasebnim uslužbencem poleg osebne dohodnine, hočejo zavzeti stalnice zasebni nameščenci v Ljubljani. V ta namen sklicujejo shod za četrtek dne 10. t. m. ob pol 8 zvečer v dvorani Mestnega doma. Na željo društva zasebnega uradništva Slovenije v Ljubljani pozivlja trgovska in obrtniška zbornica službovalce, da se udeležijo tega zborovanja.

— Pijančevanje v Ljubljani je zgodovinsko svojstvo. Pred 206 leti (1715) je preproval Anglež Simon Klement naše pokrajine, ki je moral biti prav vinski bratec, ker je povsod v prvi vrsti poročal, kakšno vino je pil. Preko Hrvaške in Dolenjske je potoval na Primorje, od tam pa v Ljubljano. O Ljubljani je pisal: »Vino se v tem kraju ne prideluje, temveč se kupuje iz Hrvaške, Goriške in drugih krajev, toda popije se ga več, kakor tam, kjer ga pridelujejo.«

— Mestni tržni in policijski urad bo vsled sžajanja prostorov v soboto 12. tm. za stranke zaprt.

— Mleko in ljubljanski konzumenti. V zadnjem času je prihajalo v Ljubljano zelo slabo mleko. Na magistrat so prihajale številne pritožbe občinstva. Končno je tržni nadzornišvo začelo strogo kontrolirati ljubljanske mlekarne in okoliške mlekarice. Nadzornišvo je izvršilo več kemičnih preizkusov mleka in rezultati so bili naravnost presenetljivi. Dognalo se je, da so vzorci mleka vsebovali 20—50% pridelane vode in da se je tako mleko prodajalo za prvovrstno proti visoki ceni. Od ljubljanskih prodajalcev so bili sedaj ovađeni državemu pravdnistvu zaradi potvorbe mleka naslednji: Ferdinand Neržima v Križevniški ulici (50% prilite vode); Antonija Ješe na Rimske cesti št. 8 (20—30% vode!); Ana Cotman v Gradšču (30% vode!); Marija Podjed v Florjanski ulici št. 9 (20% vode!); Antonija Lotrič v Florjanski ulici št. 7 (30% vode!). Ker so prilivali v posneto mleko še vodo, oziroma, ker so prodajale zelo posneto mleko z malo količino maslobo, so bile ovajene naslednje okoliške mlekarice: Ana Čamerik iz Gamelnj (25% vode); Frančiška Podgoršek iz Bukovce (25—45% vode); Ivanka Semrajc iz Jarš (30%); Antonija Mrhar iz Ježice (15%); Ivanka Snaj iz Stože (polovico maslobo posnete); Miha Kušar iz Podutika (močno posneto!) — Vsi ti potvarjalci oziroma »krševalci« pridejo pred sodišče, kjer se bodo morali zagovarjati zaradi prestopka zakona o ponarejanju živil.

— Tatinski cigani v Ljubljani. Dne 7. tm. so prišle v Medvedovo trgovino v Sodni ulici ciganke Petrovič Marica, Kolombar Julija in Petrovič Julija. Z njimi sta bila tudi 2 cigana, Kolombar Gijuro in neznan, ki je pobegnil. Ogledovali so si razno blago, ne da bi kaj kupili. Po njihovem odhodu pa je poslovalca zapazil, da manjka kos čefirja 42 m dolgoti. Čez kake pol ure je prišla cela ciganska družba nazaj, na kar je poslovalca opozoril policijo, ki je razum enega cigana, ki je pobegnil, vse aretirala. Cigani so seveda trdovratno tajili, toda v Orehovi gostilni v Kolodvorski ulici, kjer so prenočevali, so našli v postelji skrite 4 velike kose raznega blaga v vrednosti 4359 K, več volnenih rut in že rabljeni gostilniški namizni prt bele, modre in rdeče barve. Trgovci, pri katerih je bilo to dni pokradeno blago, naj si ga ogledajo pri policijskem ravnanstvu.

— Poneverba. Trgovcu Val. Sterletu v Wolfovi ulici je poneveril trg. potnik I. J. 20.000 nemško-avstrijskih kron.

— Vlom v barako. V noči na 7. tm. je bilo vmljeno v barako branjeve Ivane Starotove na Vrazovem trgu. Vlomilec je odnesel raznih slaščic za 526 K, sekirico in ključavnico.

— Zastrupljenje z rujavim železom. Ravnikar Ferdo, delavec v topn. arsenalu, je premetaval staro železje, pri čemur se je ranil na desno roko. Ker je bila rana čisto malenkostna, se ni brgal dalje zano temveč delal naprej. Čez nekaj dni pa je jeja postajati ranica rudeča. Nastalo je tako opasno vnetje, da je moral iti iskat pomoč v bolnico.

— Izgubljen se je znesek 830 K po poti od Blewelske ceste, vladne palače po Erjavčevi cesti mimo gledališča, Hilslerjeva ul., Turjakevega trga čez most, po Mestnem trgu, Sadnem trgu mimo Mestnega doma, Streliški ulici na Strmo pot. Pošten najditelj se prosi, da odda denar pri naši upravi proti primerni odškodnini.

— Zaročil se je g. Viktor Petrovič iz Ljubljane z gospo Tuko vd. Cvetičevro roj. Lukičevo iz Ljubljane.

Maribor.

Muzejsko društvo v Mariboru, ki je bilo dosedaj v nemških rokah, se je na zadnjem občnem zboru preosnovalo tako, da je prišlo v odbor 5 Slovencev in 4 Nemci. Predsednik bo torej Slovenec.

Sestanek »Triglavov«. V soboto 12. t. m. ob osmih zvečer se vrši v Narodnem domu sestanek Triglavov. Na razgovor pride proslava 45 letnice društva, prireditelj v Celju in drugo.

Jugoslavija ni Indija Koromandija. Českoslovaški državljani Jan Hruška, po publiku pustolovec, se je vsled ugodnih informacij, ki jih je dobil v Jugoslaviji, hotel tudi osebno prepričati o razmerah pri nas. Prišel se je v torek z večernim vlakom v Maribor in se z izvoščekom odpeljal v mesto ter izstopil pred kavarno »Central«, kjer je naročil razne dobrote. Ker pa je izvoščeku čakanje pred kavarno postalo vendarle že dolgo, je stopil v kavarno ter prošil gosta za plačilo. Ta pa se je zelo začudil, češ, da je v Jugoslaviji vendar vse zastonj, in šele aritacija ga je uverila, da ni bil povsem točno poučen. Bil je brez denarja in tudi svojega kavarniškega računa ni mogel plačati.

Pri Falah ponesrečen. 26 letni statit tukajšnjeg ledališča J. K. se je v nedejo pred popoldansko predstavo zabaval s svojimi tovariši v garderobi z raznimi nemestnimi šalami. Pri tem ga je nekdo sunil s tako silo, da je z obema nogama priletel v veliko zrcalo in zadobil pri tem od steklenih drobcev tako globoke in krvave rane na nogah, da so morali poklicati rešilni voz, ki ga je spravil v javno bolnico.

Mariborska porota. Pruski stavbeni mojster Viljem Deng je bil na porotni preskavi meseca julija 1920 obsojen zaradi krive prisage na pet let težke leče. Ker je pa takrat zapazil njegov zastopnik, da sedi med porotniki namesto nekega izrebanega porotnika njegov sin, je vložil pritožbo in stl sedemorice je odredil novo porotno razpravo, ki je končala včeraj s tem, da je bil Deng obsojen na dve leti težke leče. Njegov zastopnik je prigtasil proti razsodbi ničnostno pritožbo.

NEMŠKE PARALELKE KOČEVŠKE RE-ALNE GIMNAZIJE.

Kočevje, 4. marca. Pišajo nam: »Jugoslavija« z dne 3. t. m. piše nekdo pod notico »Studentenheime« v Ljubljani: Zastojajo paralelke v Kočevju. Torej svetuje, da se ovorijo v Kočevju nemške paralelke. Mi pa pravimo: Za nobeno ceno ne! Pisec teh vrst si je v sveti, da so vsi kočevski Slovenci v tem edini: protestiramo proti temu z največjo odločnostjo. Stori bomo vse, tudi najodločnejše korake in vse mahinacije brez vsakega ozira razkrili, samo da se to ne zgodi. Kvečjemu kak Slovenec, ki ima rad kočevske punce in vino, ki mu ga plačujejo Kočevjarji, bo proti nam.

Imajte vendar pamet tam v Ljubljani! To se vendar pravijo nemstvo ojačiti. Prihodnje ljubsko štetje bi izkazalo spet več Nemcev, nemške diake — Gott. Zeitung v št. 5 že vabi diake od drugod — bodo v svoje okrilje sprejemale nemške družine ter se bodo med seboj potrjevali ne v ljubzni do nemstva, za to imajo pač pravico, ampak v sovraštvo do Slovencev in Slovanstva. Ste že pozabili, kakšni so bili kočevjarji v polpreteklem času? Mislite, da so se kočevjarji kaj izpremenili nam v prid? Se motite! Državnik, ki zaupa kočevjarjem, je nesposoben in redi kado na prsih.

Nemških paralelek za nobeno ceno v Kočevje, ampak, če že hočete (spricho nemških zločincev nad Slovenci na Koroškem) biti pravični in dati paralelke: v čisto slovensko mesto! Sicer se ne bodo nikdar naučili slovenščine in vedno živeli v tistih jim vteptanih predsodkih o nas Slovenceh. Po našem mnenju bi pa bilo sledeče čisto dovolj: v Kočevju, Ljubljani, Celju in Mariboru se napravi za Nemce pripravljalni razred na gimnaziji, več ne. Kdor se tu ne nauči slovenščine, pa naj pusti. Naši kočevski pobje itak ne znajo nobenega jezika, ko pridejo iz ljudske šole: ne nemškega, ne slovenskega. Le vprašajte profesorje! V ljudski šoli so jim samo to vtepli v glavo »ich bin ein Deutscher«, gladko brati in pisati pa jih večina ne zna. Zato je vseeno, ali se učijo nemščine ali slovenščine v pripravljalnici.

Kakor so nam pravili starejši kočevski Slovenci, je avstrijska vlada hotela opustiti kočevsko gimnazijo radi premalega števila učencev, čeprav so jih skoro s silo tirali tja in čeprav se jim je veliko spregledalo (kakvo vse drugače cvete pa sedaj slovenska gimnazija!), pa bi sedaj slovenska vlada oživotvorila nemške paralelke? Zato nemških paralelek za nobeno ceno v Kočevje, pač pa celo slovensko gimnazijo in to je treba krepko podpreti, saj so ljubljanski zavodi itak prenapolnjeni le v vsestransko škodo učencev!

POŽARI POVZROČENI PO ŽELEZNICAH.

V pretečenih dveh letih so na mnogih krajih tik belokranjske železnice nastali požari, ki so bili zaneteni po iskrah iz lokomotiv. Temu se ni čuditi, ker so postopajali ob železniški progi v pretežni večini krita s slamo, iskre iz lokomotiv, menda zaradi slabe kvalitete premoga, pa švigajo po zraku, kakor da bi gorela sama slama. Ob polnočnem času pri suhi zadostuje mala iskrica, da užge slamatno streho. Pri zgradbah železnice se sicer gleda na to, da so

postopajali v ožjem požarnem rajonu ognjavarno krita, toda taki predpisi ne morejo zabraniti, da iskre ne lete preko požarnega rajona. Postopalo se je pa pri uporabi dotičnih predpisov naravnost nespametno, ker se je železniška uprava trdovratno oklepala ožega požarnega rajona. Tako se je večkrat pripetilo, da so dali en del strehe pokriti ognjavarno, dočim je ostal drugi del strehe še vedno s slamo krit in to vzuč opozoritvam komisijskih članov, da se iskra iz lokomotive ne da omejiti na ognjavarno kriti del strehe.

Na belokranjski progi so po železnici provzročeni požari napravili škode za 1 milijon 357.551 K od 8. julija 1919 do 8. avg. 1920.

Taki požari so grozna nesreča za prizadete naselbine, pa tudi za železniško upravo.

Ljudje so ogroženi v svoji lastni elektrici, ker jim ni nikdar povrnjena škoda in ker železniška uprava odškodnine ne izplača takoj, marveč se le po dolgotrajnih obravnavah ali procesih. Lahko si je misliti, kakna beda vsled tega nastane.

Pa tudi železniška uprava trpi po požarih, ker mora velike svote plačati na odškodninah. Te škode bi se dale čestokrat zabraniti, če bi železniška uprava pravčasno ukrenila, da se zmanjša nevarnost na ta način, da se slamatne strehe v neposredni bližini proge ognjavarno krijejo, če tudi niso več v požarnem rajonu. Na ta način bi se požari omejili in železniška uprava bi si na požarnih odškodninah mnogo prihranila.

Upravi svet Dolenjskih železnice se je po sklepu seje z dne 11. februarja 1921 obrnil na Deželno vladu za Slovenijo, kakor tudi na upravo državnih železnice s prošnjo, da bi poklicane oblasti brez odloga vse ukrenile, da se nevarnost, če ne odstrani, vsaj zmanjša. Železniška uprava naj da slamatne strehe ob progi ali sama ognjavarno kriti ali pa naj se porazumi s prizadetimi poselniki, da sami pokrijejo strehe proti določeni odškodnini.

Sport in turistika.

S. K. »Primorje« v Ljubljani vabi vsa člana na važen sestanek, ki se vrši v nedeljo 13. tm. ob 11. dopoldne v igralni sobi kavarne »Zvezda«. Dolžnost vsakega člana je, da se udeleži sestanka. K

Znanost in umetnost.

Alois Jirasek, Filozofska historija. V zalozbi zagrebške knjigarne J. Herlek je izšlo goranje delo znamenitega češkega pripovednika kot I. zvezek »Knjižnice čeških slovskih piscev«. Delo se odlikuje po dobrem prevodu in — kar je treba pri zagrebških izdajah še posebno naglasiti — v prav okusni zunanji opremi. Stane 30 K obsega 142 strani.

Pokrajina.

Vrhnika, Francka Dobrovoje, Gletna delavčeva hči, je skakala z drugimi otroci po mostu. Pri tem pa je omahnila in padla v strugo na kamenje. Poškodovata se li precej hudo po glavi.

Novo mesto. Dramatski odsek Sokoli je priredil dne 6. t. m. v Narodnem domu v prid tečajnim oblikam Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini Sentilforjanske«. Uspeh je bil nad vse pričakovanje krasen. Uloge so bile prav mojstrsko razdeljene (Jacinta gđ. Recelj, potepuh in graščak Grom, Zlodaj Dular, učitelj Sviliogj Paudič, popotnik Cargo, dacear Kastelic). Režiser je bil Stefanovič. Izborni dijetanje naj nastopijo še večkrat!

Stari trg pri Ložu. V noči na 4. tm. je v Babnem polju finančna kontrola zaplenila tihotapcem 20 glav goveje živine. Istotako je fin. oddelek v Gor. Jezeru zaplenil 7 glav. Vsa čast marljivim in vestnim tihotapcem. Tihotapstvo bomo cete zato bi bile potrebne strožje odredbe, a tudi predpisane nagrade naj bi se zvišale.

Zagorje ob Savi. Prvi redni občni zbor podružnice Jugosl. Matice se vrši v nedeljo 13. tm. točno ob pol. 9 dopoldne v Sokolskem domu. Spomnite se na trpljenje naših koroških in primorskih bratov! V vsakim dnem se stopnjuje. Izzivanju »Heimatsdiensta« in laških fašistov naj sledi pristop k naši podružnici.

Moravce pri Litiji. 14 letna dekla Alojzija Perko je nesla na glavi škaf vreleza kropa. Naenkrat pa je padla, da se je škaf prevrnil in si je pokila levo gornjo stran života. Vsi opeklin je morala v ljubljansko bolnico.

Dvorje pri Kranju. Podjed Ivana, kočarica iz Dvorji pri Kranju, je peljala ročno cizo. Pri tem pa je zadela s kolesom ob kamen. Vsi tleka se je ciza okrenila in jo je vojnica zadela tako močno v trebuh, da se je nezvestna zgrudila. Prepeljati so jo morali v bolnico.

Slov. Bistrica. (Pigiran roparski napad). Casopisi so poročali, da je bil ljubljanski trgovec Al. Mastek blizu Slov. Bistrice napaden od roparjev, ki so mu vzeli 30.000 K. Orožniške poizvedbe pa so dognale, da si je Mastek napad izmisli, vsled česar se bo moral zagovarjati v sled zlorabe oblasti.

A. K. Green: Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

Zelo se motite, dragi gospod, ga je prekinila gospa Goretexova; moja hči je doma že od poldne; vrnila se je s svojo sestrično iz Montclairja, baš ko smo se jeli vznemirjati radi nje. Vzrok, da še vedno ni gotova s toaletto, je povsem drugačen; ako se ne motim, ji morajo še enkrat pripeti pajčolan.

Doktorjeva osuplost je bila brezmejna.

Mari je resnica, kar govorite, je vzklilnil. Kako more biti vaša hči od poldne tu, ko sem jo videl pred eno uro še v hotelu C.? Prevarili bi me radi. Toda jaz, dasi pomilujem Genevefo iz dna srca — poročiti je več ne morem. Ta njen pozni povratek k dolžnosti je le nov dokaz potuhnjenega in dvojezičnega značaja.

Zdaj je bila gospa Goretexova na vrsti, da se prestraši. Zastrineja je v doktorja, kakor bi se mu mešalo, nato pa je stopila h Grycu, vsa rdeča od jeze.

To je vaše delo, je vzklilnila ogorčeno. Šli ste delj, nego bi bili smeli. Ali niste prejeli moje brzojavke?

Ne, milostiva.

Brzojavila sem vam takoj po hčerini vrnitvi. Stvar se je pojasnila kaj preprosto in v splošno zadovoljnost vseh, tako da ni bilo več vredno gubiti besed radi nje. Vi pa ste blebetali baš tam, kjer ne bi bili smeli, in vzlic temu, da sem vam bila rekla molčati; po vaši krivdi je življenjska sreča moje hčere v nevarnosti in njen dobi glas oškodovan. Stori ste krivico, ki je ni moči popraviti.

nikoli več, in tudi jaz vam ne odpustim nikoli. S temi besedami je pokazala osuplostu detektivu hrbet in se obrnila h Kameronu, rekoč:

Vaša trditev, da ste pravkar še videli mojo hčer, mi je nerazumljiva in tudi ne more biti utemeljena, ker Genevefa od poldne, ko se je vrnila, ni več zapustila hiše. Kar pa se tiče potuhnjenega značaja, o katerem se pritožujete, je treba vedeti, da so obile priprave in vznemirjenja zadnjega časa v resnici škodile zdravju moje hčere. Upala je, da ji v popotne miru odleže, in zato ji je zdaj prišlo na um, da bi šla v Montclair, ne da bi komu kaj povedala. Svoj namen je vsekako dosegla, zakaj nikoli je še nisem videla tako sveže in cvetoče — tako vredne, da postane vaša družica, kakor baš v tem trenutku, ko se vi premišljate in nočete več priznati dane besede.

Namestu odgovora se je Kamerone obrnil k detektivu.

Mari je mogoče, da se motiva in sva res videla drugo?

V dveh minutah boste vedeli, kaj je res! S temi besedami je Gryce izginil.

Doktor je stal kakor kip, in ustnice so mu bile kakor ohromele: nobene besede ni spravil iz sebe. Toda čakanje ni trajalo dolgo. Detektiv se je vrnil, pozdravil gospodinjico z globokim poklonom ter šepnil Kameronu v uho: Nov slučaj dozdevne istovetnosti: vse je tako, kakor trdi gospa Goretexova. Zmotili ste se in me speljali na led; ne preostane mi drugega kakor gledati, ga se spravim iz hiše, ki sva ji stori la grdo krivico.

Kameron ni odgovoril ničesar; toliko da se mu ni mešalo od veselja. Vsi strašni dogodki zadnjih štirih ur so bili potemtakem zgolj jalova burka! Njegova poroka je bila zago-

toljena, njegova nevesta neomadeževana; v njeni preteklosti ni bilo nikakega Moleswortha, bodoče sreče ni ogrožala ljubosumnost. Od samega kesanja bi bil najrajši objel gospo Goretexovi kolena; jecjal je in se opravičeval, toda besede niso mogle izraziti njegovih čustev. Gorel je od nestrpnosti, da bi videl svojo lepo nevesto, sijal od sreče in se vedel kakor človek, ki ga vzdigneš iz dna obupa nenadoma na višek blazenstva in radosti.

Mati, ki je pač lahko slutila, kaj se godi v njegovi duši, se je le nasmešnila in vprašala, ali se hoče prebleči. To je zdaj vrnilo doktorju zavest.

Priznati moram, da nisem bil več pripravljen na ta svečani dogodek, je odgovoril in ves zardel. Svatje bodo morali čakati, da pošljem po svoj frak.

Gospa Goretexova je poklicala služabnika in mu ukazala, kar je bilo potreba.

Čez pol ure, je dejala, dobite vse, kar vam manjka; medtem pa naj igra godba, da mine gostem čas.

Lehko jim sporočite po pravici, da me je zadržala nezgoda na železnici. Kratkočasite jih, kakor veste in znate, meni pa privoščite dotlej, da vidim svojo nevesto, ki sem prebil zanjo toliko strahu! Je zaklical Kamerone ves vesel.

Mali oglasi.

Proda se:

BREJA KOZA

dobra za plemo se proda, Zg. Šiška 20. A. Tome. 400

ZENSKO KOLO

znamke »Dürrkopps« ter šivalni stroj »Singer«. Naslov: Stepan Ahlin, Kleče št. 2.

IMAM PAR STO LEPIH SADIK

divnega kostanja različne velikosti. Istotam za 150 K se dobro ohranjen acetilenski aparat radi pomanjkanja prostora. Polze se pri Al. Zajcu Hotel Bellevue. 385

BLAGAJNA

orig. Wiesel et Co. št. 3. Več pove Franc J. pl. Blacho v Celju. 386

TRI VAGONE

prvovrstnega različne vrste pečuskega bellega vina domačega pridelka in pisalne stroje. Več Kameny Lajos, vinski dobavitelj Perenczik ulica 16. 387

VINOGRADNIKI POZORI

Se imam več tisoč ukoreninjene šmarnice na prodaj, ki jo ne treba nikoli z galico škropiti (garant, 10 let.) 389

MANJŠA HIŠA

z dobro lidočo gostilno v Ljubljani se proda. Naslov v upravi Jugoslavije.

POSESTVA

v Sloveniji od 4 do 400 oralov, paromlin, tovarna, hotel, gostilne, vile, hiše se prodajo potom pisarne nepremičnin Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3. 368

MED (TRCAN)

najfinjši namizni za pecivo, garantirano čebelni potanec kg 50 K. Pošilja zavoj 4 kg medu 240 K franko tam. Pošilja se po pošti in po železnici. A. Maček, Čebelar, Vrhnika. 214

Kupi se:

HIŠA

manjša, enonadstropna s trgovino ali gostilno v mestu ali kakem večjem kraju v Sloveniji ali tudi prav čedna hiša s kakimi 10 do 15 oralov zemlje z gozdičem na bolj prometnem kraju blizu železnice. Ponudbe z označbo zmerne cene na: I. H. poštnoležeče Bled. 396

KUPI SE

posestvo v bližini hrvaške meje z trgovino. Ponudbe na upravo Jugoslavije v Mariboru pod »Posestvom«. 378

Služba:

PRIDEN 28 LETNI NATAKAR

hča službe v mestu ali okolici. Govoril: srbsko, slovensko in nemško. Naslov pove uprava Jugoslavije v Mariboru. 399

NADPAZNIK IN PAZNIK

se sprejmeta za manjši premogokop na Štajerskem. Ponudbe z navedbo dosežanega službovanja in zahtevo plače je poslati na upravištvu »Jugoslavije« pod »Premogokop«. 412

TREBAMO

mlinarskoga pomočnika za bjelo i flak brašno za vodni i motorni mlin. Mirko König Sv. Saver 4. Zagreb. 391

ISCEM SLUŽBE!

Knjigovodja prva moč z daljšo prakso perfektno v slov. nemški, srbohrvatski in aški korespondenci, stenografi in strojepisec. Nastopim z aprilom ali prej. Cenj. ponudbe pod »Knjigovodja 2212« na upravo Jugoslavije. 369

Razno:

ENJAM HIŠO

v Celovcu z enako v naših mestih, oziroma svojo prodaj. Cenjene ponudbe pod »1 mljlon« na upravo tega lista. 397

MLAJŠI PODJETEN TRGOVEC

išče primeren lokal v mestu ali na deželi v prometnem kraju. Cenjene ponudbe pod »Lokal« poštnoležeče Ljubljana 1.

Zenitne ponudbe

ZENITNA PONUDBA

Vdovec, železničar star 39 l z 3 že odraslimi otroci, mesečno plačo 4000 K, imetja 100.000 želi znanja z gospodnično ali vdovo brez otrok od 30—35 let z malim posestvom v bližini Maribora. Ponudbe do 20. marca s sliko na upravo Jugoslavije v Mariboru pod »Resna ženitev«. 398

KDOR JUGOSLOVAN, TA MATICE ČLANI

Drohni koks

v vagonih za oddati. Pismene ponudbe na:

Prva mariborska tvornica briketov družba z o. z. Maribor, Grajski trg.

Konjak

Pri slabostih v ledi starosti, pri želodčnih težavah in pri izgubiti moči je stari vinski konjak v mleku prav odlično zdravilo. Dve poliliterski steklenici pošilja franko za vnaprej poslatih 140 K Beneš Ilertli, lastnik, grad Golič pri Konjicah, Slovenija.

Šofer

za traktor (tovorni avto) s priklonimi vozovi se sprejme takoj. Prednost imajo taki, ki so zmožni tudi pomožnega pisarniškega dela. — Ponudbe z navedbo dosežanega službovanja in z zahtevo plače na upravištvu »Jugoslavije« pod šifro :: :: »Premogop.« :: ::

Blagajničarka

s večjo prakso se sprejme takoj v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani.

ODIX

Najboljša voda za usta. — Odstranjuje smjesta neugoden dah.

E. M. PENKALA i drug, Zagreb.

JURJEVO

terpentinovo čistilo za čevlje

razpošilja glavna zaloga

M. TREBAR

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 6. Telefon 539.

Tovarna **JOS. REICH**, Barva vsakovrstno blago. Kemično čisti obleke. Svetilolika ovratnike, Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ulica 4. zapestnice in srajce. PODRUŽNICE: MARIECR, NOVO MESTO, KOČEVJE Gosposka ul. 38. Glavni trg. št. 39.

Stane: broširana 24 K, vezana 30 K.

IGOGGRUDEN

Dobi se v »Zvezni knjižarni«, Ljubljana, Marjin trg št. 8.

Priporočajte in razširjajte »Jugoslavijo«

Kino - poslovođja

je tudi državno izprašani kino-operater z večletno prakso išče nameščenja. Nastop eventuelno takoj. — Cenjene ponudbe pod št. »262« na upravištvu »Jugoslavije«.

Pozor!

Povel in pevska društva!

Pozor!

Mala pesmarica

za moški zbor; zopna izdaja 11x15 cm

1. Daverin Jenko: Sto čutiš, Frbine tužni?
2. Ivan pl. Zajc: Zrinjsko-Frankopanka.
3. Anton Hajdrih: Slabo sveča je brlela.
4. Anton Hajdrih: Pod oknom.
5. Anton Hajdrih: V sladkih sanjah.
6. Anton Hajdrih: Jacransko morje.
7. Anton Hajdrih: Pri oknu sva molče stonela.
8. Josip Kocjančič: Slovo. Le nocoj še luna mila.
9. P. Hug. Sattner: Pogled v nedolžno oko.

Vsaka pesem stane 1 K; 11 izvodov 10 K.

Številka 6, 7 in 8 stane po 2 kroni, 11 izvodov 20 kron.

Dobiva se v

Zvezni knjižarni, Ljubljana, Marjin trg št. 8.

Zvezna tiskarna

TISKOVINE VSEH VRST:

časopise, knjige, brošure, cenike, le ake, lepake, vabila, vzporedne račune, kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice itd. natisne hitro, lično in ceno

Zvezna tiskarna

v Ljubljani, Stari trg 19. Karotila sprejema tudi upravištvu »Jugoslavije« v Ljubljani, Marjin trg 8 ter njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v Celju, Kraljeva Petra cesta in v Ptuj, Prešernova cesta.

Zvezna tiskarna

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marjin trg 8 Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun

Ustanovljen septembra 1919.

Premeta do srede unija nad 65.000.000 kron.

4¹/₂%

čistih brez odbitka rentnega davka.

Neposredno pod državnim nadzorstvom.